

ИЗВЕШТАЈ

**за активностите на Бирото за јавни набавки во остварувањето и
функционирањето на системот на јавните набавки во 2006
година**

Скопје, мај 2007 година

СОДРЖИНА

1	Вовед	3
2	Нормативна дејност	4
2.1	Закон за јавните набавки	4
2.2	Подзаконски акти.....	5
2.3	Измена и дополнување на Законот за јавните набавки.....	6
3	Биро за јавни набавки	8
3.1	Надлежности, организација и структура	8
3.2	Изготвени мислења за примена на Законот за јавните набавки.....	9
3.3	Претходни согласности за спроведување на постапка со преговарање без објавување на јавен оглас	9
3.4	Стручно оспособување на вработените	11
3.5	Спроведување на обуки.....	12
3.6	Публикации	13
3.7	Веб страница на Бирото за јавни набавки.....	13
3.8	Односи со јавноста.....	14
4	Статистички податоци за спроведените постапки и склучени договори за јавни набавки.....	15
4.1	Податоци за бројот и вредноста на склучени договори за јавни набавки според видот на постапката за јавна набавка.....	16
4.2	Податоци за бројот и вредноста на склучени договори според предметот на набавка	21
4.3	Податоци за бројот и вредноста на склучени договори по подрегистри...22	
4.4	Констатирани неправилности при спроведувањето на постапките за јавни набавки	24
5	Соработка со државни органи	25
6	Меѓународна соработка.....	26
6.1	КАРДС проект.....	26
6.2	ЦЕФТА.....	26
6.3	ТАЕКС	26
6.4	СИГМА	26
6.5	Советодавен комитет за јавни набавки на ЕК.....	26
6.6	Поткомитет за внатрешен пазар	27
6.7	Регионална соработка.....	27

1 Вовед

Бирото за јавни набавки (во натамошниот текст: Биро) е институција која на национално ниво се грижи за следење, развој и унапредување на системот на јавните набавки, преку обезбедување на законитост, рационалност, ефикасност транспарентност, еднаков третман, недискриминација и поттикнување на конкуренцијата. Законските надлежности на Бирото за јавни набавки се пропишани со Законот за јавните набавки („Службен весник на РМ”, бр.19/2004,109/2005).

Врз основа на член 28 став 1 алинеја 11 од Законот за јавните набавки, Бирото за јавни набавки до Владата на Република Македонија го поднесува овој Извештај за активностите во остварувањето и функционирањето на системот на јавните набавки во 2006 година.

Со овој извештај, Бирото за јавни набавки ја информира Владата на Република Македонија и пошироката јавност за неговите активности кои, генерално, се во насока на понатамошно усогласување на националното законодавство со законодавството за јавни набавки на ЕУ и имплементација на најдобрите практики во оваа област, статистичките податоци за спроведените постапки и склучени договори за јавни набавки на национално ниво во 2006 година, како и за уочените неправилности во нивното спроведување.

По усвојувањето на овој извештај од Владата на Република Македонија, истиот ќе биде достапен на јавноста преку веб страницата на Бирото за јавни набавки, <http://javni-nabavki.finance.gov.mk>.

2 Нормативна дејност

2.1 Закон за јавните набавки

Актуелниот Закон за јавните набавки е донесен од страна на Собранието на Република Македонија на 26 март 2004 година (“Службен весник на РМ”, број 19/2004), и истиот стапи на сила на 7 април 2004 година.

Согласно со член 68 став 3 од Спогодбата за стабилизација и асоцијација со Европската унија, како и со здобивањето со кандидатски статус за членство во ЕУ, за Република Македонија произлегува обврска да го хармонизира законодавството за јавни набавки со законодавството на Европска унија и да изврши приспособување кон Европските стандарди на работење во оваа област.

Според документот “Транспозиција на директивите за јавни набавки на Европска унија во Законот за јавни набавки”, изработена во рамките на проектот „Канцеларија за јавни набавки“ финансиран од КАРДС програмата на ЕУ и реализиран во период септември 2004 мај 2006 година, степенот на усогласеноста на Законот со директивите за јавни набавки на ЕУ изнесува околу 50%.

Во Законот за јавните набавки делумно се инкорпорирани старите директиви за јавни набавки на Европската унија и тоа:

- **Директива на Советот 89/665/ЕЕЗ** од 21 декември 1989 година за координирање на законите, прописите и административните одредби во врска со примената на постапките за ревизија на доделувањата на договори за јавни набавки и јавни работи;
- **Директива на Советот 92/13/ЕЕЗ** од 25 февруари 1992 година за координирање на законите, прописите и административните одредби во врска со примената на прописите на Заедницата за постапките за набавки на субјектите од секторите водостопанство, енергетика, сообраќај и телекомуникации;
- **Директива на Советот 93/36/ЕЕЗ** од 14 јуни 1993 година за координирање на постапката за доделување на договори за јавни набавки;
- **Директива на Советот 93/37/ЕЕЗ** од 14 јуни 1993 година во врска со координирањето на постапките за доделување на договори за јавни работи;
- **Директива на Советот 93/38/ЕЕЗ** од 14 јуни 1993 година за координирање на процедурите за набавки за субјектите кој оперираат во секторите енергетика, сообраќај и телекомуникации.

Во декември 2005 година Собранието на Република Македонија го донесе Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки („Службен весник” на РМ, бр.109/2005). Позначајни новини инкорпорирани во овој закон се воведувањето на електронски јавни набавки, објавувањето на годишните планови за јавни набавки на субјектите на законот и на објавувањето на огласите за јавни набавки на веб страницата на Бирото, со што, во голема мерка, се инкорпорирани универзалните принципи на јавните набавки - јавноста и транспарентноста.

Европскиот парламент и Советот на 31 март 2004 година усвоија нови Директиви за јавни набавки и тоа:

- **Директива 2004/17/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 31 март 2004** година со која се усогласуваат постапките за набавки на субјектите кои работат во секторите за вода, енергетика, транспорт и поштенски услуги и
- **Директива 2004/18/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 31 март 2004** година за усогласување на постапките за доделување на договори за јавни работи, договори за јавни добра и договори за јавни услуги.

Законот за јавните набавки („Службен весник” на РМ, бр.19/2004) стапи во сила во истиот период кога Европската унија усвојува две нови директиви за јавни набавки. Со новите директиви се консолидираа правилата за набавки на стоки, услуги и работи во т.н. класичен сектор и секторите на услуги од јавен интерес и се воведоа бројни новини и нови постапки за доделување на договори за јавни набавки. Според тоа, објективно Република Македонија не беше во можност да ги имплементира правилата од новите директиви во постојниот закон.

2.2 Подзаконски акти

Врз основа на Законот за јавните набавки и Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки, во текот на 2004 и 2005 година изготвени се и донесени 11 подзаконски акти и тоа:

- Список со кој се утврдуваат субјектите на кои се однесуваат одредбите од Законот за јавни набавки („Службен весник на РМ”, бр.34/2004),
- Правилник за содржината на документот за бонитет („Службен весник на РМ”, бр. 38/2004),
- Правилник за формата и содржината на годишниот план за јавните набавки („Службен весник на РМ”, бр.33/2004),
- Правилник за постапката на отворањето на понудите кај отворениот повик и ограничениот повик и за образецот за водење на записник за отворањето на понудите („Службен весник на РМ”, бр.50/2004),
- Одлука за определување на опрема, материјали и услуги од одбранбен и безбедносен карактер („Службен весник на РМ”, бр.69/2004),
- Правилник за деталните правила за проценување на вредноста на набавката („Службен весник на РМ”, бр.10/2005),
- Правилник за формата и содржината на образецот и начинот на водењето на регистарот за извршените набавки кај набавувачите („Службен весник на РМ”, бр.10/2005),
- Правилник за формата и содржината на образецот и начинот на водење на единствениот регистар („Службен весник на РМ”, бр.10/2005),
- Правилник за задолжителните елементи на тендерската документација („Службен весник на РМ”, бр.10/2005),
- Методологија за изразување на критериумите во бодови („Службен весник на РМ”, бр.10/2005),
- Правилник за начинот, условите и постапката за избор на експерти кои ќе ја проверуваат регуларноста на постапката за јавна набавка, („Службен весник на РМ”, бр.10/2005).

Врз основа на Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки („Службен весник на РМ”, бр.109/2005), во текот на 2006 година е изготвен и донесен Правилник за видот и начинот на користење на електронскиот систем за јавни набавки („Службен весник на РМ”, бр.36/2006).

Овој правилник значи операционализација на законските одредби со кои е пропишано спроведувањето на јавната набавка во електронска форма. Со електронската комуникација, во сите фази на постапката за јавни набавки, понудите и барањата за учество, односно поканите за поднесување на понуди се доставуваат во електронска форма. Во случај на спроведување на јавна набавка во електронска форма, тендерската документација и размената на информациите треба да бидат достапни преку електронскиот систем за јавни набавки. Потребната документација кон понудите се доставува по електронски пат, а само по исклучок во писмена форма, доколку одделни документи и други писмена не се достапни во електронска форма.

Во текот на 2006 година преку електронскиот систем за јавни набавки во Република Македонија се регистрирани 11 набавувачи, а се реализирани вкупно 6 постапки за јавни набавки.

2.3 Измена и дополнување на Законот за јавните набавки

Согласно со Националната програма за усвојување на европското законодавство, во третиот квартал од 2006 година, Бирото за јавни набавки изработи и до Владата на Република Македонија достави текст на Предлог за донесување на Закон за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки со Предлог на закон како чекор кон усогласување на системот на јавни набавки на Република Македонија со Директивите на ЕУ. Измените и дополнувањата произлегоа и од потребата од олеснување во спроведувањето на постапките за јавни набавки со намалувањето на роковите на објавување како и отстранувањето на некои недоследности кои беа утврдени во примената на законот.

Бирото за јавни набавки пристапи кон усогласување на Законот за јавни набавки согласно со горенаведените директиви како и коментарите на актуелниот закон добиени од Европската комисија и СИГМА (експертско тело за јавни набавки на ОЕЦД).

Со овој текст на Предлог на закон, се имплементираа нови процедури за јавни набавки во делот на јавните претпријатија кои оперираат во областа на енергетиката, водоснабдувањето, транспортот, телекомуникациите и поштенските услуги. Во текстот целосно беше интервенирано во дефинициите кои не беа усогласени со директивите а од другите позначајни измени би ги навеле:

- воведена е нова постапка за јавна набавка со преговарање по претходно објавување на јавен оглас,
- разработена е постапката на склучување на рамковни спогодби,
- воведени се нови вредносни прагови за спроведување на постапките за јавни набавки,
- извршено е скратување на роковите за објавување на овие постапки и
- воведена е нова постапка за набавки од помала вредност.

Со предлогот за измена и дополнување на Законот за јавните набавки не се постигна целосна усогласеност со новите директиви од причина што за целосна усогласеност е потребно да се воведат нови системски решенија (особено во делот на правната заштита, концесиските договори за јавни набавки на работи и неколку нови постапки кои воопшто не се предвидени во нашето постојно законодавство, се опционални и воведени со новите директиви), за што е потребно да се изготви нов закон. Со предлогот се отстранија некои недостатоци кои беа детектирани во примената на законот, целосно се имплементираат директивите во однос на постапката за набавка со преговарање со претходно објавување на јавен оглас, се дорегулира постапката со преговарање без претходно објавување на јавен оглас, се воведо нов начин на спроведување на рамковната спогодба, се воведоа нови прагови за примена на роковите за прием на понуди и пријави за учество и се зголеми прагот за набавка од мала вредност.

3 Биро за јавни набавки

3.1 Надлежности, организација и структура

Во текот на мај 2004 година во Министерството за финансии е конституиран Сектор за системот на јавните набавки како преодна организациона форма, до конституирање на Бирото за јавни набавки. Согласно со член 112 од Законот за јавните набавки, Бирото требаше да се конституира и да започне со работа до 31 октомври 2004 година.

Бирото за јавни набавки е конституирано во февруари 2005 година, а започна со работа со именување на директор, на 20 јуни 2005 година.

Конституирањето на Бирото за јавни набавки е значаен чекор кој се презема за приспособување на административниот систем потребен за функционирање на законодавството за јавни набавки.

Надлежностите на Бирото се пропишани во член 28 од Законот за јавните набавки но и на повеќе места во законот. Согласно со овие надлежности, Бирото има задача да иницира предлози за донесување на законски и други акти од областа на јавните набавки; да го следи и анализира спроведувањето на законот и другите прописи за јавни набавки, функционирањето на системот на јавните набавки, како и да иницира промени за негово подобрување; ќе дава мислења во врска со примената на законот и на подзаконските акти; ќе обезбедува совети и ќе дава помош на набавувачите; ќе подготвува стандардна тендерска документација и формулари за постапките за отворен и ограничен повик и за постапките со преговарање; ќе води единствен регистар и подрегистри за набавките на набавувачите кои ќе бидат достапни до јавноста преку веб страницата за јавни набавки; ќе овозможи целосна транспарентност како во поглед на објавувањето на индикативното известување за јавните набавки што секој набавувач планира да ги реализира во текот на годината, така и во поглед на нивната реализација со што ќе се поттикне конкуренцијата; за констатираните неправилности утврдени врз основа на добиените податоци од набавувачите за спроведените постапки на јавните набавки, Бирото ќе ја информира Владата на Република Македонија и министерот за финансии; ќе утврдува минимални услови за професионалните квалификации на лицата кои ќе ги вршат стручните работи за јавните набавки; врз основа на претходно донесена програма ќе врши обука за едукација на лицата кои ќе ги спроведуваат постапките за јавни набавки кај субјектите на кои се однесува Законот; ќе остварува меѓународна соработка во врска со системот на јавните набавки со меѓународни институции и други странски субјекти; ќе издава практикуми, прирачници и билтен, со цел од една страна да се постигне единствена примената на легислативата за јавните набавки, а од друга страна ќе овозможи транспарентност и поттикнување на конкуренцијата меѓу понудувачите, како и нивна едукација.

Постојат одредени суштински активности кои треба да се реализираат а кои претставуваат предуслов за успешно реализирање на пропишаните надлежности на Бирото, како процес на приближувањето на Република Македонија кон членството во Европската унија. Ефикасно извршување на надлежностите на Бирото подразбира и усогласување на законодавството, принципите и постапките за јавни набавки со европските.

За остварување на наведените цели неопходно ќе биде создавањето на соодветна организациона структура на Бирото, статусот, човечките ресурси и соодветна основа на знаење и квалификации на кадарот.

Бирото е орган на државната управа во состав на Министерството за финансии без својство на правно лице. Организационата поставеност на Бирото е со две одделенија и тоа, Одделение за унапредување на системот за јавните набавки и Одделение за регистар и анализа, со вкупно 12 вработени од кои:

- 3 дипломирани правници,
- 5 дипломирани економисти,
- 1 дипломиран градежен инженер,
- 1 ИТ инженер,
- 2 административни работници.

Во декември 2006 година, до министерот за финансии Бирото достави предлог за нова организација и систематизација согласно со реалните потреби од кадар и адекватна организација, како би одговорило на законски пропишаните надлежности.

3.2 Изготвени мислења за примена на Законот за јавните набавки

Во текот на 2006 година од страна на субјектите на кои се однесува примената на Законот за јавните набавки како и од страна на понудувачите, до Бирото за јавни набавки се пристигнати вкупно 883 барања на мислења за примена на Законот за јавните набавки и подзаконската регулатива. На истите во целост е одговорено во законскиот рок .

3.3 Претходни согласности за спроведување на постапка со преговарање без објавување на јавен оглас

Постапката за јавна набавка со преговарање е исклучителна постапка и може да се примени само во ограничени случаи пропишани во член 67 од законот, а по добивање на претходна согласност од Бирото. Доколку Бирото одбие да даде претходна согласност, односно доколку оцени дека нема формална исполнетост за спроведување на оваа постапка, набавувачот е должен да спроведе постапка со објавување.

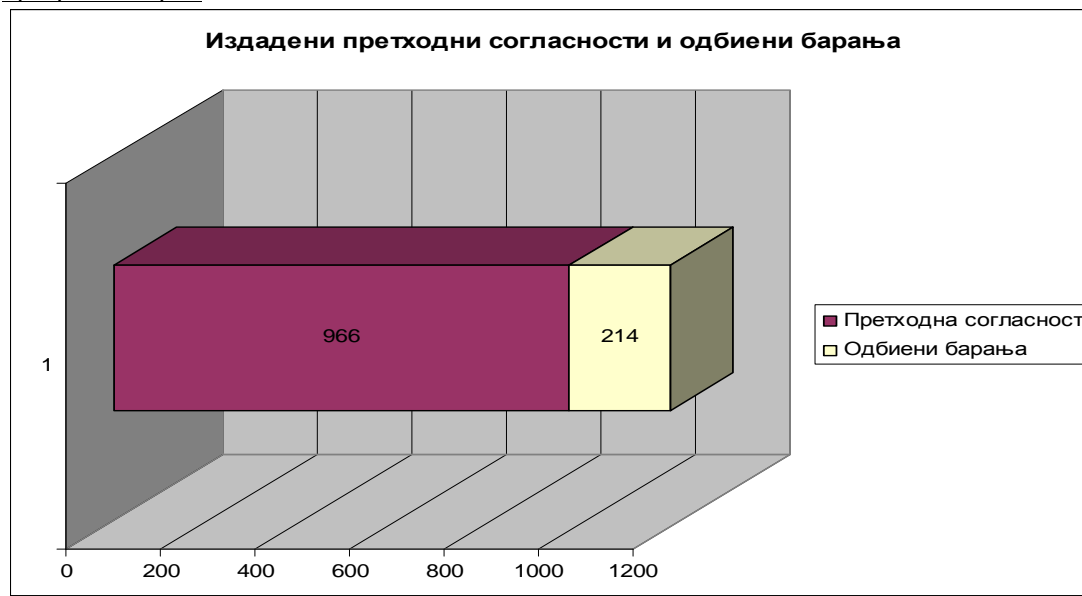
Во текот на 2006 година до Бирото за јавни набавки од страна на субјекти на кои се однесува примената на Законот за јавните набавки, се добиени вкупно **1180** барања за спроведување на постапка со преговарање без објавување на јавен оглас.

Бирото за јавни набавки согласно со член 66 став од законот кај 966 барања ја утврдило формалната исполнетост на условите за спроведување на постапка со преговарање и изготвило исто толку претходни согласности што претставува **82%** од вкупниот број на поднесени барања, додека кај 214 барања за спроведување на постапка или **18%** од вкупниот број на поднесени барања, не е утврдена формална исполнетост на условите и е одбиено барањето за добивање на претходна согласност за преговарање без јавно објавување на јавен оглас (Табела бр.1, Графикон бр. 1).

Табела бр.1

Поднесени барања	Издадени претходни согл.	Структура %	Одбиени барања	Структура %
1.180	966	82	214	18

Графикон бр.1

Правниот основ, по кој се издадени претходните согласности за спроведување на постапка со преговарање, нивната структура изразена во %, како и проценетата вредност, се прикажани во Табела бр.2 и Графикон бр. 2.

Табела бр. 2

правен основ за постапка со преговарање	број на издадени согласности	структура %	проценета вредност (во денари)	структура %
Член 67 алинеја 1 ¹	277	29%	518.073.139	19%
Член 67 алинеја 2 ²	332	34%	527.407.626	19%
Член 67 алинеја 3 ³	263	27%	1.500.614.025	55%
Член 67 алинеја 4 ⁴	17	2%	14.000.491	1%
Член 67 алинеја 5 ⁵	77	8%	163.814.962	6%
ВКУПНО	966		2.723.910.243	

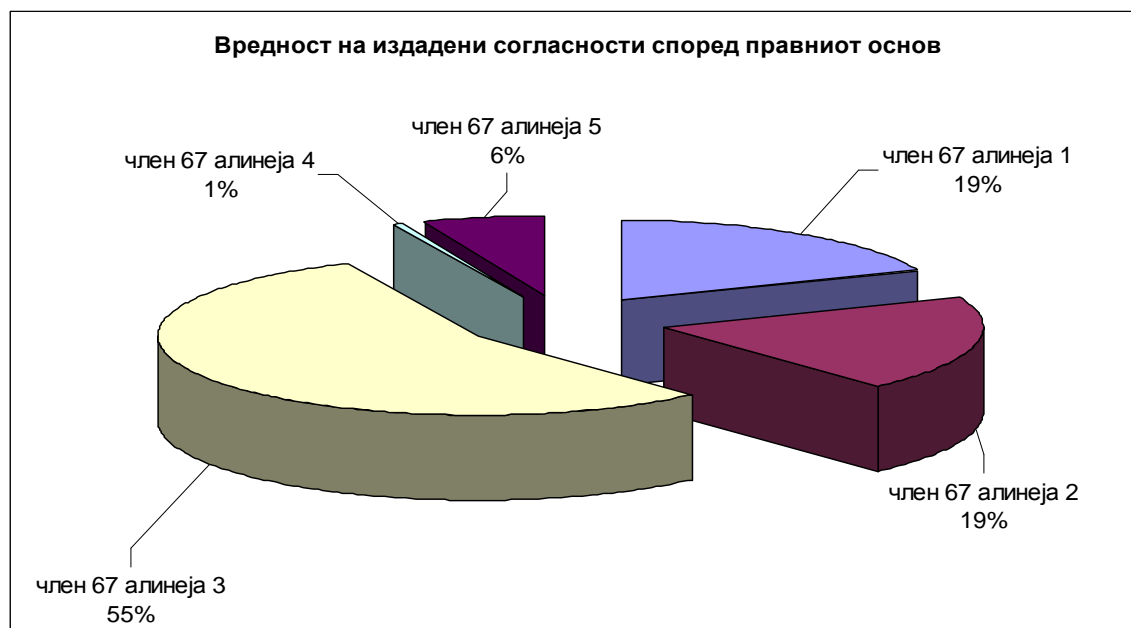
¹ по претходно спроведени две постапки на отворен или ограничен повик немало доволен број на понуди или на соодветни понуди, под услов содржината од тендерската документација од овие повизи суштински да не е изменета;

² поради технички, интелектуални или изведбени причини или од причини поврзани со заштита на ексклузивните права регистрирани во Министерството за економија или Стопанската комора на Република Македонија, набавката може да ја изврши само одреден давател на услуга или изведувач на работи или испорачател на стоки;

³ од причини од крајна итност предизвикани од настани што не можел да ги предвиди набавувачот, ниту пак треба да му се припишат како пропуст на набавувачот или од настани (елементарни непогоди, епидемии, заразни заболувања или настани предизвикани од виша сила) поради кои не може да се почитува рокот пропишан за отворената или ограничената постапката;

⁴ кога набавувачот мора да изврши дополнителни испораки од страна на првобитниот понудувач заради делумна замена на вообичаените добра или инсталации; проширување на постојните добра или инсталации каде што промената на понудувачот би го обврзала набавувачот да купи материјал кој има поинакви технички карактеристики што би резултирало со некомпатибилност или несразмерни технички тешкотии во функционирањето и одржувањето;

⁵ кога заради непредвидени околности е потребно да се извршат неопходни дополнителни работи кои не биле вклучени во договорот кој се разгледува или кој е склучен.

Графикон бр.2.

Најголемиот процент на претходни согласности или 34% се издадени врз основа на член 67 став 1 алинеја 2 од Законот за јавните набавки, а се поради технички, интелектуални или изведбени причини или од причини поврзани со заштита на ексклузивните права регистрирани во Министерството за економија или Стопанската комора на Република Македонија.

Во поглед на висината на проценетата вредност на набавката, најмногу согласности или 55% од вкупната вредност од сите издадени согласности се издадени врз основа на член 67 став 1 алинеја 3 од Законот за јавните набавки, а се од причини на крајна итност.

3.4 Стручно оспособување на вработените

Од почетокот на трансформацијата на јавните набавки во Република Македонија согласно со директивите на ЕУ за јавни набавки, од особена важност е перманентна едукација на вработените во Бирото, особено за европската легислатива за јавни набавки, Директивата 2004/17/ЕЗ и Директивата 2004/18/ЕЗ, и директивите за правни лекови на Советот 89/665/ЕЗ и 92/13/ЕЗ. Едукацијата на вработените во Бирото е од особена важност од причина што на Република Македонија согласно со обврските од Спогодбата за стабилизација и асоцијација и кандидатскиот статус и претстои изготвување на нов Закон за јавните набавки а носител на оваа активност е Бирото.

Во текот на март 2006 година во рамките на проектот „Канцеларија за јавни набавки“ финансиран од КАРДС програмата на ЕУ, за петмина вработени од Бирото се организира престој во Рига - Летонија, со цел запознавање со системот на јавните набавки во оваа земја. Во рамките на престојот, каде домаќин беше Бирото за јавни набавки на Летонија, беа остварени повеќе средби со претставници на повеќе субјекти кои го применуваат законот и тоа: во Собранието на Рига, каде беа презентирани искуствата во спроведувањето нас јавните набавки на локално ниво, во Фондот за здравство на Летонија каде се презентираа искуствата во

спроведувањето на јавните набавки во јавниот здравствен сектор на оваа држава, во државната институција за пренос на електрична енергија каде се презентираа искуствата од спроведувањето на јавните набавки.

Во текот на 2006 година во Мастрихт, Кралство Холандија, тројца вработени во Бирото со финансиска поддршка од холандски гранд, а преку ПСМАЛ 2 аранжманот со Светска банка, присуствуваа на семинар на тема Public Private Partnership, Семинарот го организираше Европскиот институт за јавна администрација (ЕИПА). Тема на семинарот беа некои прашања сврзани со новите директиви за јавни набавки а особено набавките кај јавните претпријатија од областа на водоснабдувањето, енергетиката, транспортот, поштенските услуги, како и правните лекови за јавни набавки.

Во јуни 2006 година четворица вработени од Бирото за јавни набавки зедоа учество на семинарот за јавни набавки со меѓународно учество организиран од Crown Agents во Охрид. На семинарот вработените од Бирото имаа 4 презентации преку кои учесниците на семинарот беа запознаени со системот на јавните набавки во Република Македонија.

3.5 Спроведување на обуки

Со цел за појаснување на одредбите на Законот за јавните набавки, начинот на спроведување на постапките за јавни набавки, во соработка со проектот “Канцеларија за јавни набавки” финансиран од КАРДС програмата на Европската унија, во текот на 2005 и 2006 година беа реализирани 20 семинари со близу 383 слушатели од страна на субјектите на Законот за јавни набавки од областа на државната управа, локалната самоуправа, јавното здравство, високото образование и јавните претпријатија. На овие семинари учество земаа и претставници од повеќе правни субјекти - понудувачи.

На семинарите беа обработени 6 тематски подрачја со кои беше опфатен Законот за јавните набавки, како и секундарната легислатива и тоа:

- Планирање на јавните набавки,
- Објавување на повикот,
- Тендерска документација,
- Дополнителни информации за понудувачите и измена на тендерската документација,
- Евалуација на понуди и
- Сключување на договор и правна заштита.

Материјалите за семинарите беа изготвени од страна на вработените во Бирото, во соработка со експерт од проектот “Канцеларија за јавни набавки”. Семинарите беа интерактивни и на истите покрај презентирани теми, од страна на вработените во Бирото за јавни набавки и домашни експерти за јавни набавки, беа појаснувани и конкретни прашања и проблеми со кои се соочуваат учесниците на семинарите при спроведувањето на јавните набавки. Во работата на семинарите учествуваа и експерти за јавни набавки од земји членки на ЕУ, ангажирани од страна на проектот, кои ги запознаваа учесниците со европските принципи и практики на јавните набавки.

3.6 Публикации

Во текот на 2006 година од страна на вработените на Бирото и експерти од проектот “Канцеларија за јавни набавки” се изготвени три публикации и тоа:

- Прирачник на Бирото за јавни набавки,
- Водич за спроведување на постапката за јавни набавки по пат на преговарање и
- Прирачник за самостојна обука.

Прирачникот на Бирото за јавни набавки е издаден во печатена форма, додека Прирачникот за самостојна обука и Водичот за спроведување на постапка за јавни набавки по пат на преговарање се во електронска форма на веб сајтот на Бирото.

3.7 Веб страница на Бирото за јавни набавки

Веб страницата на Бирото <http://javni-nabavki.finance.gov.mk> овозможува целосна јавност и транспарентност во објавувањето на огласите за јавни набавки и склучените договори за јавни набавки. Покрај законската регулатива (законот, измените на законот, подзаконските акти), директивите на Европската унија, тендерската документација, моделите на обрасци и моделите на договори, се објавуваат и решенијата на Комисијата за жалби по јавните набавки при Владата на Република Македонија и останати информации во врска со јавните набавки (семинари, конференции, работилници и сл.). Овие текстови се достапни и на

англиски јазик. Во текот на 2006 година Бирото ги имплементираше и одредбите од законот кои се однесуваа на објавување на годишните планови за јавни набавки како и објавување на повиците за јавни набавки на набавувачите.

Со измените во законот е предвидено набавувачите планот за јавни набавки за тековната година, покрај во пишана форма, задолжително да го донесат и достават до Бирото за јавни набавки и во електронска форма со што се овозможува поголема транспарентност во поглед на планирањето и начинот на спроведување на јавните набавки. Ова значи и можност за понудувачите да се информираат и навремено да се подготват за набавките кои субјектите планираат да ги спроведат во текот на годината, апроксимативно за временскиот период кога би бил објавен јавниот повик како и за тоа каква постапка за јавна набавка ќе користи набавувачот.

Приспособувањето на информатичкиот систем на Бирото за јавни набавки ќе биде во согласност со новите законски решенија, ќе овозможи не само целосно следење на постапките за јавни набавки, склучените договори туку и поедноставување на постапката за прибирање на податоците и нивна статистичка и аналитичка обработка.

3.8 Односи со јавноста

Во текот на 2006 година преку контакт формата на веб сајтот на Бирото, се добиени 79 прашања од страна на институции, јавни претпријатија, друштва и поединци кои се однесуваа на начинот на примената на одделни одредби на законот за јавните набавки, примената на определени институти или пак барање на определени начини на постапување по дадени ситуации. Просечното време на одговор на овие прашања е помалку од еден работен ден.

Истовремено, Бирото секојдневно по два часа е отворено за комуникација со јавноста преку телефонска линија. Просечниот број на дневни јавувања се 22 или околу 5500 повици во 2006 година.

4 Статистички податоци за спроведените постапки и склучени договори за јавни набавки

По секоја извршена јавна набавка, субјектите согласно со член 17 став 4 од законот се должни во рок од 30 дена од денот на потпишувањето на договорот за јавна набавка, до Бирото да достават образец - РЈН-1, регистар за извршените набавки кај набавувачите.

Формата и содржината на образецот - РЈН-1 регистар за извршените набавки кај набавувачите е пропишан со Правилникот за формата и содржината на образецот и начинот на водењето на регистарот за извршените набавки кај набавувачите.

Податоците од Образецот РЈН 1 се внесуваат во Единствениот регистар за јавни набавки ЕРЈН-2 и се достапни на јавноста преку веб сајтот на Бирото.

ЕРЈН - 2

The screenshot shows the 'Регистар' (Register) page on the website 'Биро за јавни набавки' (Public Procurement Agency). The page displays a table of procurement entries. The table has columns for 'Р.бр.' (ID), 'Ркб' (Category), 'Набавувач' (Bidder), 'Под-рег.' (Sub-reg.), 'Сл.весник' (Official gazette), 'Пред.' (Status), 'Опис набавка' (Description), 'Постапка' (Process), 'Процента вредност' (Percentage value), 'Вредност на договор' (Contract value), 'Понудувач' (Bidder), and 'Склучен на' (Signed on). The table lists 10 entries, including procurements for 'Општина Делчево', 'Полициска академија', 'Општина Македонска Каменица', and 'Министерство за надворешни работи'.

Р.бр.	Ркб	Набавувач	Под-рег.	Сл.весник	Пред.	Опис набавка	Постапка	Процента вредност	Вредност на договор	Понудувач	Склучен на
View 19.04	-	Општина Делчево	3	-	работи	работи -	59	0.00	225000.00	ЈКПД Брегалница Бу инженеринг	2006-11-29
View 20.00	-	Полициска академија	1	-	стоки	Набавка на библиотечарен информатички систем ЕС	67	120000.00	1045500.00	Природно математички факултет	2006-12-29
View 21.01	-	Општина Македонска Каменица	3	103/06	услуги	Превоз на ученици од ОУ	56	3620944.00	905236.00	Црби 2003 Доел с Мовтица	2006-12-27
View 21.02	-	Општина Македонска Каменица	3	-	услуги	-	56	0.00	905236.00	Ива ЈТД - Македонска Каменица	2006-12-27
View 21.03	-	Општина Македонска Каменица	3	-	услуги	-	56	0.00	905236.00	Уно ЈТД М.Каменица	2006-12-27
View 21.04	-	Општина Македонска Каменица	3	-	услуги	-	56	0.00	905236.00	Коце Комерц ДОО с.Саса	2006-12-27
View 22.00	0800100159	Министерство за надворешни работи	1	-	стоки	Набавка на монографијата Борис Трајковски за потребите на МНР	67	36110.00	36110.00	Меѓународна фондација Борис Трајковски	2007-01-19
View 23.01	0800100159	Министерство за надворешни работи	1	-	стоки	Подароци за потребите на МНР Антологија на македонската чалгија и ирани филмови Пред дождот и правина	67	590000.00	500000.00	Друштво за продукција, копродукција услуги и трговија - Сена - Менио Мачевски - тиво извоз - Скопје	2007-01-17
View 23.02	-	Министерство за надворешни работи	1	-	стоки	-	67	0.00	900000.00	Друштво за издавачка, концертна и уметничка дејност Венит ДОО - Скопје	2007-01-17
View 24.00	-	Полициска академија	1	111/06	стоки	Набавка на средства за зимена	56	750000.00	718505.00	Тројуг - Скопје	2006-01-18

Единствениот регистар е составен од следниве подрегистри:

- **01.** Корисници и единки корисници на средствата од Буџетот на РМ,
- **02.** Корисници и единки корисници на средствата од буџетите на вонбуџетските фондови,
- **03.** Корисници и единките корисници на средства од буџетите на единиците на локалната самоуправа ,
- **04.** Агенции, јавни установи и служби, други органи и организации

основани од Републиката,

- **05.** Здруженија на граѓани и фондации,
- **06.** Јавни претпријатија и правни лица кои вршат дејност од областа на водоснабдувањето, енергетиката, транспортот, телекомуникациите и комуналните услуги.

Податоците од секој регистар РЈН-1 за извршените набавки кај набавувачи се внесува во соодветниот подрегистар и истите претставуваат база на податоци за бројот и видовите на спроведените постапки за јавни набавки и склучените договори за јавни набавки во Република Македонија.

На веб страницата на Бирото се објавуваат податоците кои се пропишани со образецот на Единствениот регистар за јавни набавки ЕРЈН-2 и тоа податоци за набавувачот, број на Службен весник на РМ - каде што е објавен повикот, опис на предметот на набавка, видот на постапката за јавна набавка, проценета вредност на набавката, дата, број и вредност на склучените договори.

До Бирото за јавни набавки, од страна на субјектите на кои се однесува законот, за спроведените постапки за јавни набавки и склучените договори во текот на 2006 година заклучно до 31.12.2006 година се доставени 2004 регистри образец РЈН 1 и податоците од истите се внесени во Единствениот регистар за извршени набавки на Република Македонија.

Според овие податоци, во текот на 2006 година во Република Македонија се склучени вкупно 4250 договори за јавни набавки. Вкупната вредност на евидентираните договори за јавни набавки изнесува 8.958.199.675,00 денари, (со ДДВ) што претставува 3% од БДП на Република Македонија.

Вредноста на набавките реализирани врз основа на член 5 од Законот за јавните набавки, како и вредноста на набавките до 3.000 евра не се предмет на овие податоци.

Податоците за бројот на склучените договори како и нивната вредност а кои се предмет на овој извештај не се конечни, бидејќи до Бирото за јавни набавки и покрај законската обврска на набавувачите за доставување на образец РЈН - 1 во рок од 30 дена од денот на потпишувањето на договорот, а пропишана во член 17 став 4 од законот, истите не се доставуваат во пропишаниот рок.

Бирото во изминатиот период во повеќе наврати преку соопштенија во дневниот печат, постојано соопштение на веб страницата, преку циркуларни писма за почитување на законската обврска и рок ги потсетуваше набавувачите за нивните законски обврски. Како резултат на тоа, Бирото сè уште добива обрасци-РЈН-1 за 2006 година.

4.1 Податоци за бројот и вредноста на склучени договори за јавни набавки според видот на постапката за јавна набавка

Согласно со член 29 од законот, јавната набавка може да се спроведе со користење на една од следните видови постапки: отворен повик, ограничен повик, постапка со преговарање, конкурс за изработка на проект и ограничен повик за консултантски услуги.

Во текот на 2006 година со спроведување на постапка за јавна набавка со Отворен повик склучени се вкупно 3.420 договори во вкупна вредност од

7.570.665.725 денари, со спроведување на постапка за јавна набавка со Ограничен повик склучени се вкупно 269 договори во вкупна вредност од 792.482.840 денари, со спроведување на постапка со преговарање без јавно објавување на јавен оглас склучени се вкупно 520 договори во вкупна вредност од 544.114.927 денари (Табела бр.3, Графикон бр.3 и Графикон бр.4).

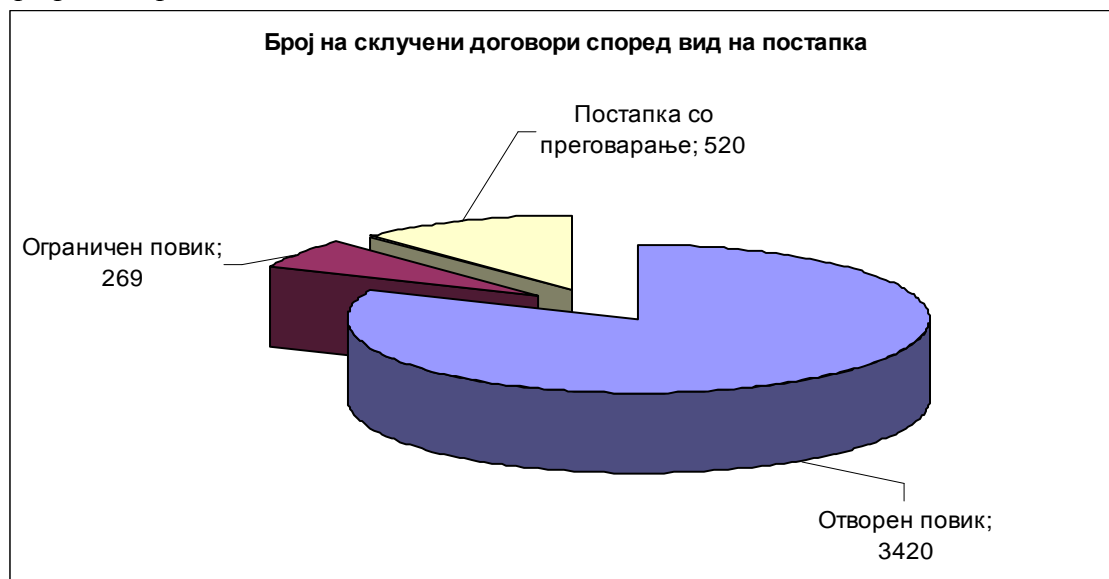
Вкупно 40 договори за јавна набавка се склучени со користење на посебна постапка која ја користат јавните претпријатија и други правни лица кои вршат дејности од областа на водоснабдувањето, енергетиката, транспортот, телекомуникациите и комуналните услуги, согласно со член 75 од законот и еден договор е склучен со спроведување на постапка на Конкурс за изработка на проект.

Табела бр. 3

Вид на постапка за јавна набавка	Вкупно склучени договори	Вредност на склучените договори
Постапка со отворен повик	3420	7.570.665.725
Постапка со ограничен повик	269	792.482.840
Постапка со преговарање без објавување на јавен оглас	520	544.114.927
Конкурс за изработка на проект	1	1.190.820
Ограничен повик за консултантски услуги	/	/
Посебна постапка за јавните претпријатија член 75 од законот	40	49.745.363
ВКУПНО	4250	8.958.199.675

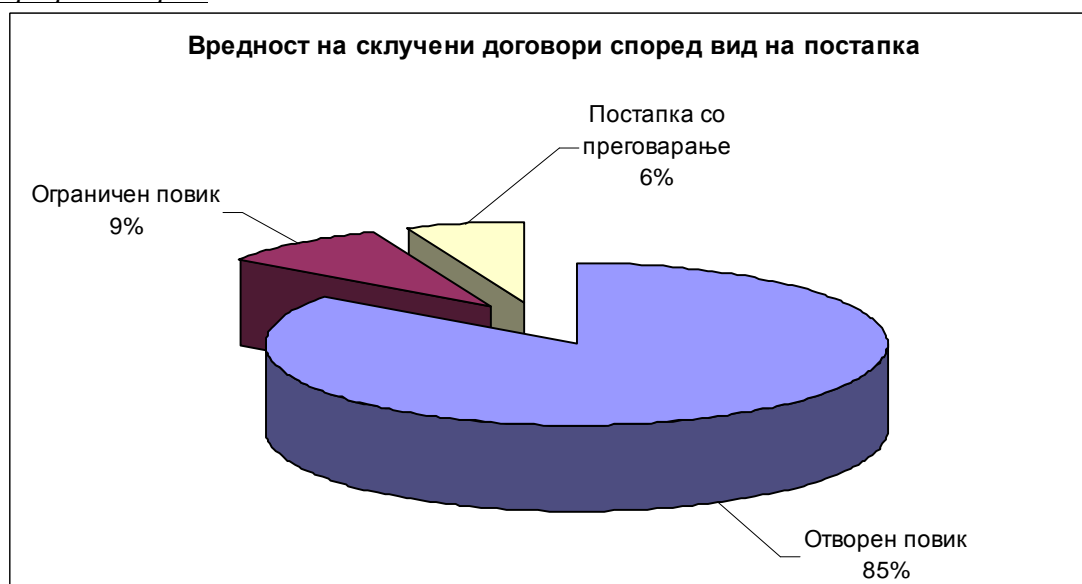
НАПОМЕНА

Во текот на 2006 година Бирото изготвило и доставило до набавувачите 966 претходни согласности за спроведување на постапка со преговарање со проценета вредност 2,723,910,243 денари. Од податоците од Единствениот регистар за јавни набавки, кој се пополнува врз основа на доставените регистри за извршени набавки кај набавувачите - образец РЈН 1 изнесува само 520 склучени договори во вредност од 544.114.924 денари, од што произлегува дека набавувачите не ја почитуваат законската обврска за доставување на регистри за извршената набавка.

Графикон бр. 3

Најголем број на договори за јавни набавки или 3420 (80 % од вкупно склучените договори според видот на постапката) се склучени со спроведување на постапка за јавна набавка со Отворен повик. Со постапка за јавна набавка со Ограничен повик се склучени 269 договори или 6% од вкупно склучените договори, а со постапка со преговарање 520 договори за јавна набавка или 12% од вкупно склучените договори, а 1 договор за јавна набавка е склучен по спроведен конкурс за изработка на проект.

Во текот на 2006 до Бирото не е доставен ниту еден регистар за спроведена постапка за јавна набавка со Ограничен повик за консултантски услуги. Доставени се 40 договори кои ги склучиле јавните претпријатија, друштвата во сопственост на државата и трговските друштва кои вршат дејност од јавен интерес во областа на водостопанството, комуналните услуги, енергетиката, транспортот и телекомуникациите кои се под праговите на вредноста наведени во член 75 од законот.

Графикон бр. 4

Во поглед на вредноста на склучените договори по видови постапки за јавна набавка, вредноста на склучените договори со постапка на Отворен повик изнесува 7.570.665.725 денари или 85% од вкупната вредност на склучени договори, вредноста на склучените договори со постапка на Ограничен повик изнесува 792.482.840 денари или 9% од вкупната вредност на склучените договори, додека вредноста на склучените договори со постапка на преговарање изнесува 544.114.927 денари или 6% од вкупната вредност на склучените договори по видови постапки.

Постапката на јавна набавка со Отворен повик е застапена во најголем процент од причина што истата е поедноставна и најконкурентна во споредба со останатите постапки за јавни набавки.

Просечната вредност на склучените договори со постапка на Отворен повик изнесува 2.213.645 денари, а просечната вредност на склучените договори со постапка на Ограничен повик изнесува 2.946.033 денари.

Разликата помеѓу проценетата вредност на јавната набавка и вредноста на склучените договори со Постапка со преговарање, произлегува од несоодветно извршената проценета вредност на предметот на набавката, а која набавувачите треба да ја утврдат согласно со Правилникот за деталните правила за проценување на вредноста на набавката.

Динамиката на склучувањето на договорите за јавна набавка во текот на годината е различен, а зависи од видот на користената постапка за јавна набавка. (Графикон бр.5, Графикон бр.6 и Графикон бр.7).

Графикон бр. 5

Најголем број на договори за јавни набавки по спроведена постапка со Отворен повик се склучени во периодот мај-јули. Ова се должи на фактот што субјектите започнуваат со спроведување на овие постапки во почетокот на годината и истите во најголем број ги завршуваат кон средината на тековната година со склучување на договори за јавни набавки.

Графикон бр. 6

Најголемиот број на договори за јавни набавки по спроведена постапка со Ограничен повик се склучени во период јули-септември. Ова се должи на фактот што се работи за посложена постапка за јавна набавка која се спроведува во две фази.

Графикон бр. 7

Во поглед на договорите за јавна набавка склучени по спроведена Постапка на преговарање без јавно објавување на оглас не може да се согледа

конкретниот тренд поради самата природа, методите и различните околности во кои се спроведува постапката за јавна набавка.

Меѓутоа, при анализа на пристигнатите барања за добивање на претходна согласност за набавка со Постапка со преговарање по месеци, се забележува тенденција на зголемување на барањата во последниот квартал од годината за примена на постапка на набавка со преговарање по основ на крајна итност, што се должи на: недоволното и ненавременото планирање на набавките, временскиот теснец за спроведување на редовната постапка за јавна набавка и завршувањето на годината и искористување на неискористените средства.

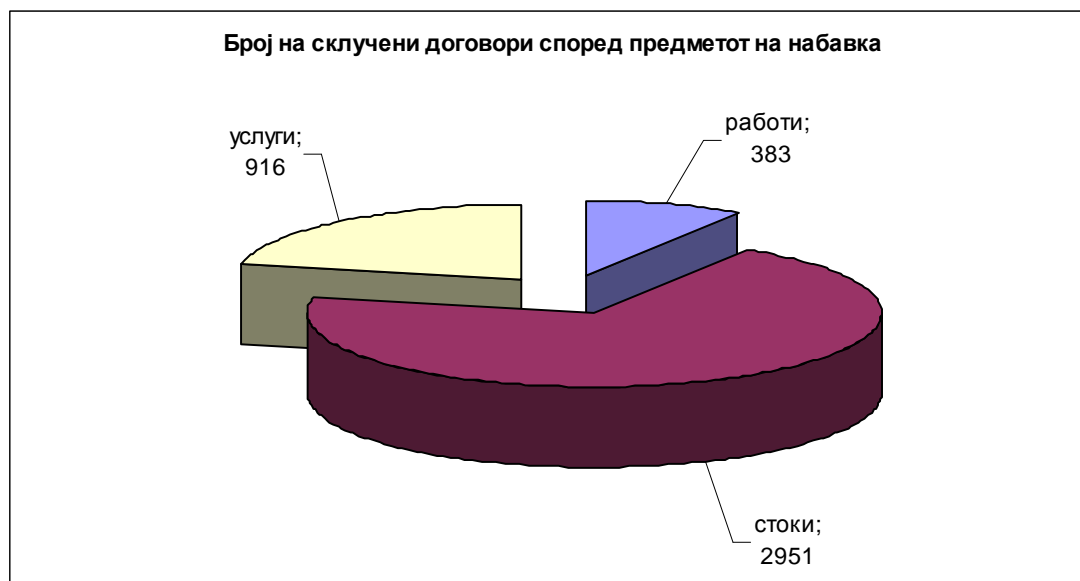
4.2 Податоци за бројот и вредноста на склучени договори според предметот на набавка

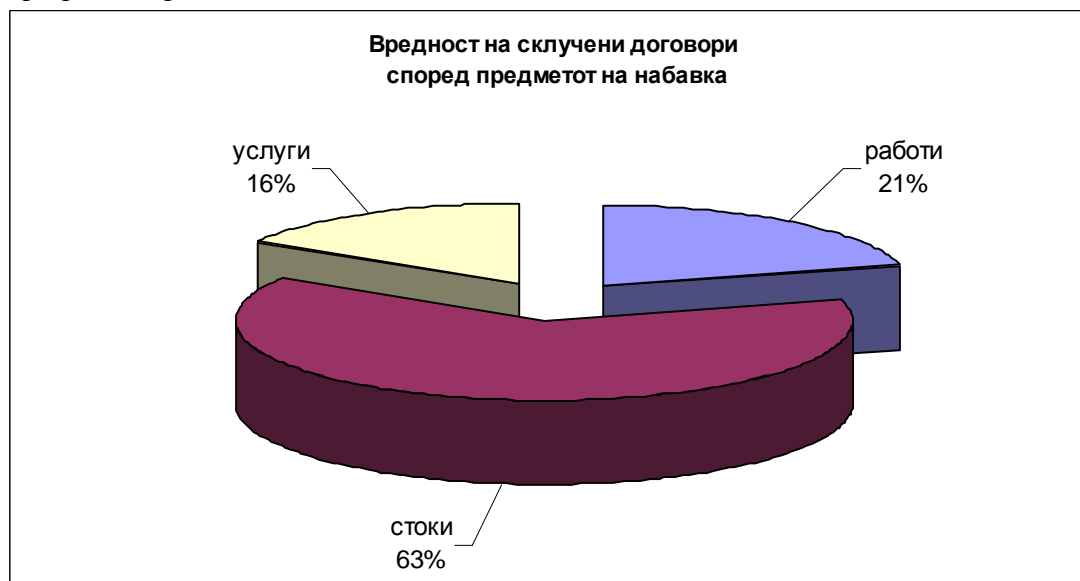
Според бројот и вредноста на склучените договори по предметот на набавка, во 2006 година се склучени вкупно 2.951 договор за стоки (69 % од вкупно склучените договори), во вкупна вредност од 5.641.945.361 денари, 916 договори за услуги (22 %), во вкупна вредност од 1.449.915.677 денари и 383 договори за работи (9 %), во вкупна вредност од 1.866.338.637 денари. (Табела бр.3, Графикон бр.8).

Табела бр. 3

Предмет на набавка	Вкупно склучени договори	Вредност на склучените договори (во денари)
стоки	2.951	5.641.945.361
услуги	916	1.449.915.677
работи	383	1.866.338.637
ВКУПНО	4.250	8.958.199.675

Графикон бр. 8

Графикон бр. 9

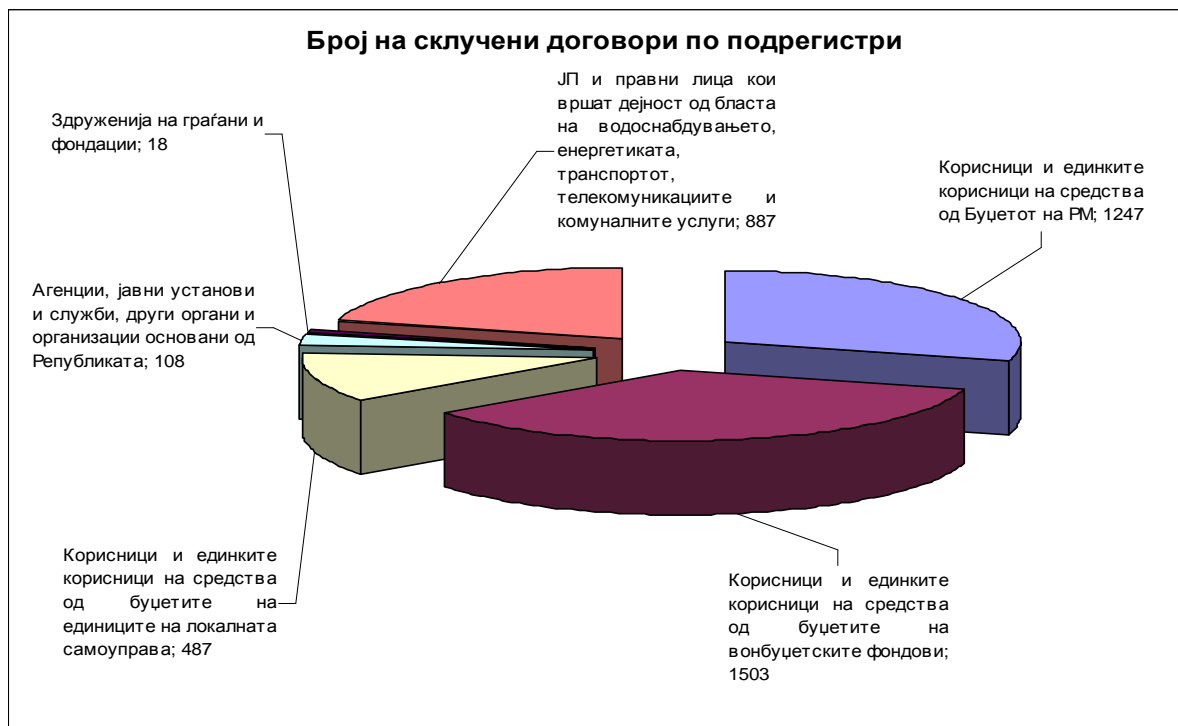
Просечната вредност на договорите за набавка на стоки изнесува 1.911.876 денари, а просечната вредност на договорите за набавка на работи изнесува 4.872.947 денари, која е за 2,5 пати поголема од просечната вредност на договорите за набавка на стоки и за 3 пати поголема од просечната вредност за набавка на услуги која изнесува 1.582.877 денари.

4.3 Податоци за бројот и вредноста на склучени договори по подрегистри

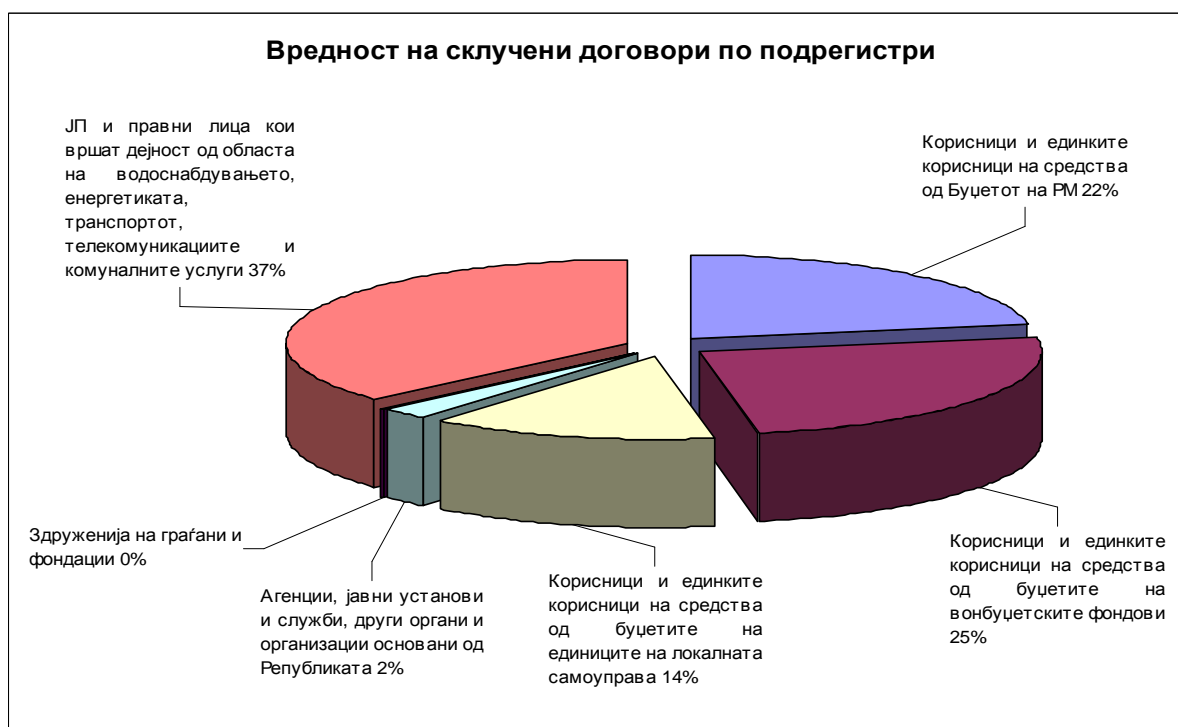
Вкупните податоци од Единствениот регистар на извршените набавки на национално ниво се прикажани преку подрегистри и се однесуваат на 6 категории субјекти, пропишани со член 18 став 2 од законот. Во Табела бр.4 и Графикон бр.10 и Графикон бр.11 е даден преглед на вкупен број на склучени договори и нивната вредност по подрегистри.

Табела бр. 4

Број на подрегистар	Категорија на субјекти по подрегистри	Вкупен број на склучени договори	Вкупна вредност на договорите
1	Корисници и единките корисници на средства од Буџетот на РМ	1.247	2.002.062.799
2	Корисници и единките корисници на средства од буџетите на вонбуџетските фондови	1.503	2.221.246.684
3	Корисници и единките корисници на средства од буџетите на единиците на локалната самоуправа	487	1.218.955.969
4	Агенции, јавни установи и служби, други органи и организации основани од Републиката	108	196.092.375
5	Здруженија на граѓани и фондации	18	39.000.000
6	Јавни претпријатија и правни лица кои вршат дејност од областа на водоснабдувањето, енергетиката, транспортот, телекомуникациите и комуналните услуги	887	3.280.841.848
ВКУПНО		4.250	8.958.199.675

Графикон бр. 10

Најголем број на склучени договори има во подрегистарот на корисници и единките корисници на средствата од буџетите на вонбуџетските фондови или 1503, корисниците и единките корисници на средствата од Буџетот на РМ имаат склучено 1247 договори, а додека, јавните претпријатија и правни лица кои вршат дејност од областа на водоснабдувањето, енергетиката, транспортот, телекомуникациите и комуналните услуги имаат склучено 887 договори.

Графикон бр. 11

За разлика од бројот на склучени договори по подрегистри, најголема вредност на склучени договори имаат категоријата на субјекти од подрегистар б, јавните претпријатија и правни лица кои вршат дејност од областа на водоснабдувањето, енергетиката, транспортот, телекомуникациите и комуналните услуги во вкупен износ од 3.280.841.848 денари или 37% од вкупната вредност на склучени договори. Субјектите од подрегистарот 2, корисници и единките корисници на средства од буџетите на вонбуџетските фондови склучиле договори во вредност од 2.221.246.684 денари или 25% од вкупната вредност, додека корисниците и единките корисници на средства од Буџетот на РМ учествуваат со 22% во вкупната вредност на склучените договори.

4.4 Констатирани неправилности при спроведувањето на постапките за јавни набавки

Во изминатиот период од примената на Законот за јавните набавки, врз основа на добиените податоци од страна на набавувачите – регистарот за извршените набавки Образец - РЈН-1, како и од писмените обраќања од повеќе понудувачи, генерално констатирани неправилности би можеле да ги групираме како:

- Недоставување на Годишен план за јавни набавки за 2006 година до Бирото, што е спротивно на член 11 од Законот за јавни набавки,
- Нецелосно планирање на потребите од набавка што резултира со зголемени барања до Бирото за спроведување на постапка со преговарање од причини на крајна итност од настани што не можел да ги предвиди набавувачот,
- Објавување на еден оглас за отворен или ограничен повик со кој набавувачите спроведуваат разновидни набавки на стоки, услуги и работи, што е спротивно на член 57 од Законот за јавните набавки,
- Спроведување само на I фаза од ограничениот повик и склучување на договор со избраните кандидати, без спроведување на II фаза од ограничениот повик согласно со член 63 од Законот,
- Спроведување на постапки за јавни набавки без изготвување на тендерска документација за отворен и ограничен повик на начин пропишан со член 36 став 6 и став 8 од Законот и Правилникот за задолжителните елементи на тендерската документација,
- Спроведување на несоодветни постапки за јавни набавки во поглед на предметот на набавката,
- Спроведување на постапки за јавни набавки без обезбедени средства во фаза на реализација на договорот, што доведува до делумно или воопшто неиспорачување на предметот на набавката од страна на носителот (добавувачот),
- Склучување на анекси кон основните договори без претходна согласност од Бирото за јавни набавки,
- Склучување на договори за јавна набавка со постапка со преговарање во вредност поголема од добиената во претходната согласност од Бирото,
- Недоставување на Образец – РЈН-1, регистар за извршени јавни набавки кај набавувачите до Бирото за јавни набавки.

5 Соработка со државни органи

Бирото за јавни набавки соработува со Комисијата за жалби по јавни набавки при Владата на Република Македонија, Државната комисија за спречување на корупцијата, Државниот завод за ревизија, Секторот за јавна внатрешна финансиска контрола при Министерството за финансии и Комисијата за поттикнување на конкуренцијата. Она што претставува заедничка компонента кај сите органи со кои е воспоставена првична соработка тоа е дека сите тие се „чувари“ на политиката и практиките на јавни набавки во Република Македонија и со одговорност да обезбедат законитост, рационалност, ефикасност, транспарентност и поттикнување на конкуренцијата.

Повратните информации од страна на органите како Државната комисија за спречување на корупцијата, Државниот завод за ревизија и Секторот за јавна внатрешна финансиска контрола се од особена важност, бидејќи преку овие информации се детектираат и слабостите во регулативата кои ќе бидат од полза при изготвувањето на новиот Закон за јавните набавки.

Во текот на 2006 година до Комисијата за жалби по јавни набавки при Владата на Република Македонија и Државниот завод за ревизија се доставуваат мислењата кои Бирото за јавни набавки ги изработува околу примената на законската и подзаконската регулатива по барање на набавувачите. Во досегашното функционирање на Бирото се чини неопходно натамошното интензивирање на соработката со Комисијата за жалби по јавните набавки при Владата на Република Македонија, формирана во текот на октомври 2006 година. Оваа соработка Бирото не ја подразбира како мешање во работата на Комисијата ниту пак како арбитрарност во одлуките кои таа ги донесува, напротив, соработката е неминовна во изградувањето на механизми за правилното и еднообразно функционирање на системот за јавните набавки во Република Македонија, како и негово доизградување во смисла на имплементација на директивите на ЕУ за јавни набавки и добрата меѓународна пракса.

До Државната комисија за спречување на корупцијата, согласно со Законот за спречување на корупцијата се доставени податоци за склучените договори за јавни набавки и нивната вредност на национално ниво.

Во насока на поттикнување на конкуренцијата и борба против монополското однесување на одделни субјекти на пазарот, Бирото до Комисијата за заштита на конкуренцијата достави 3 барања за мислење за прашања сврзани со конкуренцијата и укинување на монополското однесување на пазарот, за кои Комисијата изгради свои мислења во насока на поттикнување на конкуренцијата на пазарот на јавните набавки во земјата.

Од страна на Секторот за јавна внатрешна финансиска контрола при Министерството за финансии, во текот на 2006 година се извршени вкупно 8 инспекциски надзори на постапки за јавни набавки.

Соработката помеѓу овие органи е нужна и неопходна од повеќе аспекти:

- Поради еднообразна примена на легислативата за јавни набавки,
- Потребата од меѓусебна размена на информации и податоци околу начинот на спроведувањето на постапките за јавни набавки,
- Зајакнување на борбата против корупцијата во јавните набавки.

6 Меѓународна соработка

Активностите кои Бирото ги имаше на меѓународен план во текот на 2006 година се:

6.1 КАРДС проект

Финализирање на проектот „Канцеларија за јавни набавки“ кој се реализираше во период септември 2004 мај 2006 година, финансиран од КАРДС програмата на Европската комисија. Проектот беше разделен на шест главни проектни компоненти и тоа:

- Анализа и подобрување на примарната и секундарната легислатива,
- Изготвување стандардни тендерски документи,
- Воспоставување на Бирото за јавни набавки,
- Активности за обука,
- Изготвување веб страница,
- Кампања за јавна свест.

6.2 ЦЕФТА

Учество во преговорите во рамките на Пактот за стабилност во југоисточна Европа за измена и дополнување на Договорот за слободна трговија – ЦЕФТА, како и негово потпишување.

6.3 ТАЕКС

Во текот на ноември 2006 година е побарано ангажирање на експерт по јавни набавки за Директивата 2004/17/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 31 март 2004 година за усогласување на постапките за доделување на договори за јавни работи, договори за јавни добра и договори за јавни услуги како и Директивите за правна заштита во постапките за јавни набавки. Обезбедувањето на експерт за овие области од постапките за јавни набавки кои претставуваат особено сложени области ќе биде искористено во подготвувањето на новиот текст на Законот за јавните набавки.

6.4 СИГМА

Одржувањето на постојани контакти со СИГМА / заедничка иницијатива на ОЕЦД и ЕУ, финансирана од ЕУ, овозможи активно учество на консултант во процесот на подготовките на текстот на Законот за измена и дополнување на Законот за јавните набавки, кој во текот на декември 2006 година беше доставен до Владата на Република Македонија. Комуникацијата со експертите на СИГМА е воспоставена уште во текот на 1998 година, мошне е отворена и интензивна.

6.5 Советодавен комитет за јавни набавки на ЕК

Советодавниот комитет за јавни набавки претставува советодавно тело на Европската комисија кој има за цел да ги отвори за дискусија различните проблеми со кои се соочуваат земјите членки во системот за јавни набавки кој се воспоставува со Директивите на ЕУ за јавни набавки и на кој се разговара за идните измени и нови решенија кои треба да ги воведат Комисијата во своето

законодавство. Тој се одржува 4 пати годишно, а на него Република Македонија започна да учествува како набљудувач по добивањето на кандидатскиот статус.

6.6 Поткомитет за внатрешен пазар

Јавните набавки претставуваат посебно поглавје во Акцискиот план за пристапување кон ЕУ. На 17 февруари 2006 година во Скопје се одржа Поткомитет за внатрешен пазар и конкуренција на кој една од точките на дневен ред беа и јавните набавки. Европската комисија нагласи дека е потребно да се направат значителни напори во оваа област во системот на правни лекови, да се продолжат роковите за поднесување на приговори, да се имплементираат новите Директиви и слично.

Од страна на Европската комисија беше нагласено дека е постигнат значителен напредок во усогласувањето на системот за јавните набавки на Република Македонија.

6.7 Регионална соработка

Во текот на март 2006 година во посета на Бирото беше делегација на Комисијата за заштита на правата на Црна Гора. Целта на посетата беше размена на искуства околу функционирањето на системот на јавните набавки во двете земји.

На 26 и 27 април 2006 година во Сараево, Босна и Херцеговина, се одржа Регионална конференција на тема Реформа на јавните набавки во Западен Балкан во организација на Агенцијата за јавни набавки на Босна и Херцеговина, СИГМА, ЕУППП.

На 7 и 8 декември 2006 година во Белград се одржа Регионална конференција за заштита на правата во постапките за јавни набавки. Конференција беше организирана од страна на мисијата на ОСЦЕ и Комисијата за заштита на правата на Република Србија, на кои беа третираны теми од областа на заштитата на правата на понудувачите во постапките за јавни набавки.